

W. Tomicka

Odkrycia na zamku w Bykach

Ochrona Zabytków 12/3-4 (46-47), 279-281

1959

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

dów (brek „kongres wiedeński”, karetka „Chicago”, omnibus pocztowy i sanie). Porażone drewnojadami ekspozyty zabezpieczy się metodą zastrzykową. W ramach remontu kapitalnego odnowiono także mieszczące się w zespole powozowni służbowe pomieszczenia dla pracowników, naprawiono dach i kominy nad częścią mieszkalną.

W tzw. zameczku, położonym w głębi parku, dano na strychu nową powalę i wyremontowano częściowo wnętrze budynku, zdobione sztukateriami wykonanymi przez Fryderyka Baumana. Wyremontowano również dobudówki i mur oporowy.

Dotychczasowe roboty remontowo-konserwatorskie pochłonęły sumę około 4.000.000 zł. Fundusze te otrzymano z budżetu Ministerstwa Kultury i Sztuki. Z Funduszu Odbudowy Stolicy przyznano na konserwację drzew w parku 250.000 zł. Obecnie prace remontowe są finansowane przez Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Rzeszowie.

W lecie 1959 r. trwały prace nad zakładaniem centralnego ogrzewania w dalszych częściach zamku. Na ukończeniu są prace konserwatorskie w Łazience i pokoju „pompejańskim” na 2 piętrze.

Przed Dyрекcją Muzeum stoi jeszcze szereg zadań, które należy zrealizować w najbliższej przyszłości. Najtrudniejszą i najważniejszą pracą będzie konserwacja i uzupełnienie stiuków o powierzchnię szlifowanej na wysoki połysk, pokrywających duże płaszczyzny ścian sali balowej; stiuki te popękały na znacznej przestrzeni i odstąpiły od podłoża, grożąc wypadnięciem przy silniejszym wstrząsie. Dalsze poważne zadania to: odnowienie licznych wnętrz, w których malowidła są bardzo zniszczone na skutek starości i wahań temperatury; wymiana zniszczonych belek stropowych nad galerią rzeźb; inwentaryzacja instalacji elektrycznej i jej przebudowa; założenie rezerwowego zbiornika przeciwpożarowego o pojemności około 800—1000 m³. Przewiduje się również dalszą konserwację drzew w parku i uruchomienie centralnego ogrzewania w oranżerii i powozowni.

BIBLIOGRAFIA

Dziennik przebiegu robót budowlanych w Muzeum w Łańcucie. Cz. I—XIV, lata 1954—1959; Protokoły odbioru robót remontowych i orzeczenia. Lata 1954—1959; Opinie specjalistów. Lata 1954—1959. Nr teczki II-11; Józef Piotrowski, Zamek w Łańcucie zwięzły opis dziejów i zbiorów. Lwów 1933; Jan Cetnarowski, Miasto Łańcut. Wąbrzeźno 1937; Stanisław Lorentz, Natolin. Warszawa 1948; Gerard Ciołek, Ogrody polskie. Warszawa 1954; Alfred Majewski, Zamek w Wiśniczu. Teka konserwatorska Nr 3. Warszawa 1956; Władysław Łoziński, Prawem i lewem. 1957; Adam Kreczowiecki, Starosta Zygmuntowski, 1959.

J. Kieszkowska-Kotzowa

ODKRYCIA NA ZAMKU W BYKACH

Przeprowadzane ostatnio poszukiwania archiwalne¹ i terenowe na zamku w Bykach pod Piotrkowem przyniosły sporo nowych wiadomości o tym obiekcie. W wyniku ich można już z dużym prawdopodobieństwem eliminować przypuszczenia o jego średniowiecznym pochodzeniu jak również o rzekomych czterech wieżach na narożach budynku². Reliktów średniowiecznych nie stwierdzono (w chwili obecnej, dzięki pracom remontowym zaistniały szczególnie korzystne warunki dla przebadania murów). Pierwsi właściciele, znani z przekazów źródłowych od początków XV w. mogli zamie-

¹ Opracowanie historyczne wraz z badaniami wykonano na zlecenie CZM i OZ i dzięki dofinansowaniu przez Kons. Woj. w Łodzi.

² Pierwszą relację, cytowaną następnie przez literaturę podaje Julian U. Niemcewicz, Podróże historyczne po ziemiach polskich od 1811 do 1826 roku. Petersburg 1859.

Ryc. 241. Byki koło Piotrkowa Trybunalskiego. Zamek, elewacja półn.-wsch.

Ryc. 242. Byki — zamek. Renesansowa belka stropowa z herbem Stanisława Bykowskiego.

